

Årsrapport 2019

Riktad tillsyn oljecistern

Sammanfattning

Syftet med förvaltningens oljecistertillsyn är att förebygga att cisterner inte förorenar mark och vatten genom läckage av olja. En fastighetsägare som har en oljecistern ansvarar för att cisternen blir kontrollerad enligt det kontrollintervall som gäller för aktuell cistern. Den återkommande kontrollen ska ske med tre, sex eller tolv års intervaller beroende på cisternens placering och korrosionsskydd. Kontrollen utförs av ackrediterat kontrollföretag.

I miljöförvaltningens tillsyn granskas kontrollrapporter avseende den återkommande kontrollen. En oljecistern som inte är kontrollerad och godkänd riskerar att förorena mark och vatten genom läckage av olja. Det är därför viktigt att cisternägarna utför den återkommande kontrollen.

Inom den riktade tillsynen har förvaltningen granskat om 59 fastighetsägare har kontrollerat sin cistern inom gällande kontrollintervall. Dessa fastighetsägare skulle enligt miljöförvaltningens register genomföra kontroll under 2019 och fick därför en påminnelse från miljöförvaltningen om detta i god tid innan sista kontroldataum. Därutöver har ytterligare 14 ärenden startats där miljöförvaltningen fått uppgifter om att fastighetsägare har en cistern vid sin fastighet som inte anmälts till förvaltningen. I de fallen har fastighetsägaren uppmanats att inkomma med kontrollrapport eller anmälan om att cisternen är tagen ur bruk. Dessa har upptäckts i samband med annan tillsyn miljöförvaltningen bedriver, exempelvis riktad fastighetsägartillsyn eller genom information från stadens energi- och klimatrådgivning.

18 av de 59 fastighetsägarna som ingick i årets urval för granskning har utfört kontrollen inom kontrollintervallet. 12 fastighetsägare har ännu inte inkommit med kontrollrapport eller en anmälan om att cisternen är tagen ur bruk. 29 av fastighetsägarna som ingick i urvalet har valt att ta sin cistern ur bruk under 2019. Utöver de fastighetsägare som ingick i urvalet har ytterligare 46 fastighetsägare på eget initiativ valt

att ta sin cistern ur bruk och inkommit med en anmälan om detta till miljöförvaltningen.

Miljöförvaltningens bedömning är att den riktade cistern-tillsynen har stor betydelse för om fastighetsägare utför den återkommande kontrollen av sina cisterner i tid och förvaltningen kommer att fortsätta bedriva cisterntillsyn under 2020.

Innehåll

Sammanfattning	2
Bakgrund	5
Syfte	6
Tillsynsmetod	6
Urval.....	6
Ärendegång	6
Debitering	7
Resultat	7
Kommande cisterntillsyn	8

Bakgrund

Oljecisterner ska regelbundet genomgå en täthetskontroll av ackrediterat kontrollföretag. Vid denna kontroll granskas bl.a. eventuella rostangrepp, behov av förbättrat rostskydd samt täthet hos cistern och rörledningar. Kontroll görs även av godstjockleken och att överfyllnadsskyddet fungerar. I samband med kontrollen rengörs även cisternen, bland annat tas slam som samlats på botten bort. Kontrollintervallerna varierar mellan tre, sex och tolv år beroende på cisternens korrosionsskydd och placering. Efter genomförd kontroll utfärdar kontrollföretaget en kontrollrapport för cisternen.

I miljöförvaltningens tillsyn granskas kontrollrapporter från den återkommande kontrollen. En oljecistern som inte är kontrollerad och godkänd riskerar genom läckage av olja att förorena mark och vatten. Därför är det viktigt att cisternägarna utför den återkommande kontrollen. En fastighetsägare med en oljecistern har en skyldighet att se till att cisternen blir kontrollerad enligt det kontrollintervall som gäller för dennes cistern.

Om cisternen tas ur bruk behöver fastighetsägaren tömma, rengöra och ta bort eller plombera de friliggande rören. När en cistern tas ur bruk ska detta anmälas till miljöförvaltningen.

Enligt Naturvårdsverkets föreskrifter om skydd mot mark- och vattenförorening vid hantering av brandfarliga vätskor och spilloljor (NFS 2017:5) är det möjligt att påföra MSA vid utebliven skriftlig information till tillsynsmyndigheten om att en cistern avses att installeras, vilket följer av 10 kap 1 § förordningen (2012:259) om miljöstraffavgifter. Enligt den bestämmelsen ska en miljöstraffavgift betalas med 1000 kr om fastighetsägaren inte skriftligen informerar tillsynsmyndigheten innan en ny cistern installeras. Informationsplikten följer av 3 kap 1 § Naturvårdsverkets föreskrifter. Informationen ska lämnas in till tillsynsmyndigheten senast 4 veckor innan cisternen installeras.

Det är Kammarkollegiet som formellt skickar ut en betalningsanmaning avseende miljöstraffavgiften efter att tillsynsmyndigheten har tillställt Kammarkollegiet ett lagakraftvunnet beslut om påförande av miljöstraffavgift. Avgiften tillfaller staten.

Miljöförvaltningen tar ut en tillsynsavgift för förvaltningens handläggning av ärendet om miljöstraffavgift.

Syfte

Syftet med förvaltningens oljecisterntillsyn är att se till att cisterner inte förorenar mark och vatten genom läckage av olja samt att uppmuntra fastighetsägare att övergå till alternativa uppvärmningskällor och på så sätt minska klimatpåverkan.

Tillsynsmetod

Urval

Samtliga fastighetsägare (en- till flerbostadshus), skolor/förskolor och båtklubbar i Stockholms stad med en anmäld cistern som skulle ha kontrollerats under 2019 ingick i urvalet. Härutöver ingår samtliga spontant inkomna kontrollrapporter och anmälningar om ur bruk under året.

Ärendegång

Tillsynen initieras av att fastighetsägarna får en påminnelse med information om vilket datum deras cistern senast ska kontrolleras och en uppmaning om att inkomma med en kopia på kontrollrapporten, alternativt en anmälan om att cisternen är tagen ur bruk. Tillsammans med uppmaningen skickas information ut om oljeanvändningens miljöpåverkan och information om alternativa uppvärmningskällor. I de fall fastighetsägaren inte tar kontakt med förvaltningen skickas påminnelsebrev ut och vid behov föreläggs fastighetsägaren om att inkomma med kontrollrapport.

Det förekommer också att kontrollrapporter och anmälningar om tagen ur bruk inkommer spontant, dvs. de är inte en följd av att miljöförvaltningen skickat uppmaning om att kontrollera cisternen. Antalet spontaninkomna kontrollrapporter har ökat något till följd av att NFS 2017:5 ställer krav på att fastighetsägaren ska skicka in kopia på utförda kontroller som utförts enligt Myndigheten för Samhällsskydd och Beredskaps föreskrifter och allmänna råd om cisterner med anslutna rörledningar för brandfarliga vätskor (MSBFS 2018:3). Tidigare var kravet att kontrollrapporten endast skulle hållas tillgänglig av fastighetsägaren till dess att anordningen varaktigt tagits ur bruk.

När fastighetsägarna redovisat en kopia på kontrollrapporten får de en bekräftelse med information om nästa kontroldata. Bekräftelse på cistern tagen ur bruk skickas ut till de fastighetsägare som anmält sin cistern ur bruk.

Det är ovanligt att nya oljecisterner installeras som uppvärmning i bostadshus. Däremot upptäcker förvaltningen ett antal oanmälda cisterner i samband med tillsyn av flerbostadsfastighetsägares egenkontroll, skolor- och förskolor samt båtklubbar. Dessa registreras då i förvaltningens register över oljecisterner.

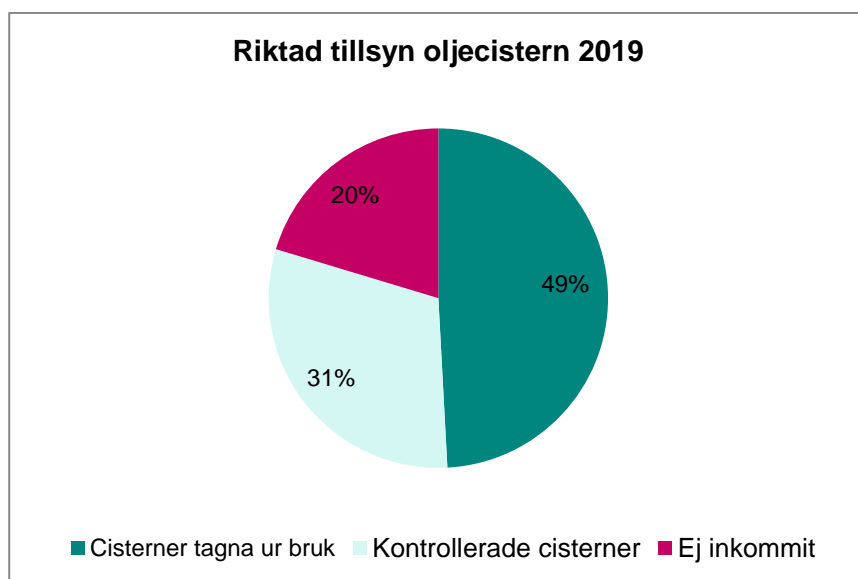
Debitering

Förvaltningen debiterar fastighetsägarna enligt kommunfullmäktiges timtaxa för tillsyn enligt miljöbalken.

Resultat

Fastighetsägarna ska antingen ta sin cistern ur bruk eller låta kontrollera den innan sista kontroldata. Under 2019 startades 57 planerade tillsynsärenden på oljecisterner. Ingen oljecistern nyregistrerades. Av de fastighetsägare som var med i urvalet, och därmed fått en uppmaning, valde 29 av fastighetsägarna att ta sin cistern ur bruk och övergå till annan uppvärmningsmetod. 18 fastighetsägare behöll sin cistern i bruk och lät kontrollera den. 12 av fastighetsägarna hade vid årsskiftet varken inkommit med en anmälan om cistern ur bruk eller ny kontrollrapport. Dessa fastighetsägare har eller kommer att få ett föreläggande om att låta kontrollera sin cistern eller ta den ur bruk.

Under 2019 har ytterligare 46 fastighetsägare på eget initiativ valt att ta sin cistern ur bruk och inkommit med en anmälan om detta till miljöförvaltningen. Därutöver har ytterligare 14 ärenden startats där miljöförvaltningen fått uppgifter om att fastighetsägare har en cistern vid sin fastighet som inte anmälts till förvaltningen. I de fallen har fastighetsägaren uppmanats att inkomma med kontrollrapport eller anmälan om ur bruk. Dessa har upptäckts i samband med annan tillsyn miljöförvaltningen bedriver, exempelvis fastighetsägartillsynen eller genom information från stadens energi- och klimatrådgivning. Det har i samtliga dessa fall rört sig om gamla installationer, så någon miljöstraffavgift enligt 10 kap 1 § förordningen om miljöstraffavgifter har därför inte varit aktuell.

Figur: Resultat av 2019 års tillsyn

Effekt av tillsynen

Miljöförvaltningen bedömer utifrån såväl årets som tidigare års tillsyn inom området att tillsynen har betydelse för om fastighetsägare utför återkommande kontroll av sina cisterner. Eftersom de återkommande kontrollerna sker så pass sällan är det lätt att fastighetsägarna glömmer att låta utföra kontrollen. Genom att miljöförvaltningen kontaktar fastighetsägarna i god tid före deras sista dag för kontroll kan andelen cisterner som kontrolleras i tid öka, även om inte alla utförs i rätt tid. Innan miljöförvaltningen införde utskick av påminnelser om att cisternen skulle kontrolleras var det betydligt fler som inte lät kontrollera sin cistern i rätt tid. Även i de fall kontrollen inte utförs i tid bidrar miljöförvaltningens tillsyn till att kontrollen faktiskt blir utförd.

Kommande cisterntillsyn

Under årets cisterntillsyn har det framkommit att allt fler övergår till andra uppvärmningssystem, vanligen till fjärr- eller bergvärme. Enligt förvaltningens register beräknas 623 cisterner (en- och flerbostadshus, skolor/förskolor och båtklubbar) vara i drift inom Stockholm Stad. I samband med 2020 års cisterntillsyn kommer miljöförvaltningen fortsätta att lämna råd om alternativa uppvärmningskällor till fastighetsägare, dels i syfte att minska

oljeanvändningen och därmed minska risken för läckage till mark- och vattenområden, dels som en del i arbetet med att uppnå Stockholms stads mål om att eldning med fossil olja ska ha upphört senast 2025. Förhoppningen är att detta mål kan uppnås genom information och rådgivning. I miljöbalken finns även rättliga grunder för att ställa krav på utbyte av uppvärmningskälla i de fall det bedöms rimligt sett till förutsättningarna i det enskilda fallet.

Slut